

*Opheffing van de handelingsonbekwaamheid
van de gehuwde vrouw*

DERDE NOTA VAN WIJZIGINGEN
(Ingezonden bij brief van 12 april 1956)

No. 16

Het nader gewijzigd ontwerp van wet wordt gewijzigd als volgt:

Artikel I

A. Tussen artikel 164 en artikel 165 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 164a

Een echtgenoot behoeft de toestemming van de andere echtgenoot voor de volgende handelingen:

- a. overeenkomsten tot vervreemding of bezwaring van de woning of van zaken, behorende tot de inboedel van de woning die de echtgenoten tezamen bewonen of die de andere echtgenoot alleen bewoont, alsmede overeenkomsten tot ingebruikgeving en handelingen tot beëindiging van het gebruik van zodanige woning of zodanige zaken. Onder inboedel wordt hier verstaan het geheel van het huisraad en de tot stoffering en meubilering van de woning dienende roerende zaken, met uitzondering van boekeringen en verzamelingen van voorwerpen van kunst, wetenschap of geschiedkundige aard;
- b. giften, met uitzondering van de gebruikelijke, niet-bovenmatige;
- c. overeenkomsten, waarbij hij zich, anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf, als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt.

Is de andere echtgenoot afwezig of in de onmogelijkheid zijn wil te verklaren, dan kan de beslissing van de kantonrechter worden ingeroepen. Bij weigering van de toestemming kan de beslissing van de rechtbank worden ingeroepen.

Artikel 164b

Heeft een echtgenoot een rechtshandeling in strijd met het vorige artikel verricht, dan kan de andere echtgenoot binnen een jaar, nadat de rechtshandeling te zijner kennis is gekomen, de nietigheid daarvan inroepen en goederen waarover onrechtmatig is beschikt, van een ieder opvorderen. Rechten te goeder trouw om baat verkregen door derden, daaronder begrepen hij die met de echtgenoot heeft gehandeld, worden nochtans geëerbiedigd.

B. In artikel 165, eerste lid, wordt in de eerste zin achter de woorden „zijn goederen” ingevoegd: of de goederen der gemeenschap

C. Artikel 167 wordt gewijzigd als volgt:

Is aan een derde niet kenbaar wie van de echtgenoten bevoegd is een roerende zaak of een recht aan toonder te besturen, dan mag hij de echtgenoot die de zaak of het papier aan toonder onder zich heeft, bevoegd achten.

D. Voor het in de onderdelen 3—8 gestelde treedt het volgende in de plaats:

3. Het opschrift van de zevende titel van het eerste boek, de opschriften van de eerste, tweede en derde afdeling van die

titel en de artikelen 174 tot en met 193 worden vervangen door het volgende:

ZEVENDE TITEL

Van de wettelijke gemeenschap van goederen

EERSTE AFDELING

Algemene bepalingen

Artikel 174

Van het oogenblik der voltrekking van het huwelijk bestaat tussen de echtgenoten van rechtswege algehele gemeenschap van goederen, voor zover daaromtrent bij huwelijkse voorwaarden niet is afgeweken.

Artikel 175

De gemeenschap omvat, wat haar baten betreft, alle tegenwoordige en toekomstige goederen der echtgenoten, met uitzondering van goederen ten aanzien waarvan de erflater of schenker heeft bepaald, dat zij buiten de gemeenschap vallen.

Onvervreembare en hoogst persoonlijke goederen vallen in de gemeenschap voor zover het bijzondere karakter van die goederen zich daartegen niet verzet.

Artikel 176

Zij omvat, wat haar lasten betreft, alle schulden van ieder der echtgenoten.

De schuld van een echtgenoot is, behalve op diens eigen goederen, verhaalbaar op de goederen der gemeenschap.

Heeft een echtgenoot goederen buiten de gemeenschap, dan kunnen op die goederen slechts de schulden worden verhaald, die daarop zouden kunnen worden verhaald, indien er generlei gemeenschap was.

Artikel 177

De goederen der gemeenschap staan onder het bestuur van de echtgenoot, van wiens zijde zij in de gemeenschap zijn gevallen, tenzij de echtgenoten anders overeenkomen of de rechter ingevolge artikel 165 anders heeft bepaald.

Heeft een echtgenoot een rechtshandeling in strijd met het vorige lid verricht, dan kan de andere echtgenoot binnen een jaar, nadat de rechtshandeling te zijner kennis is gekomen, de nietigheid daarvan ten behoeve van de gemeenschap inroepen en het goed van een ieder terugvorderen. Rechten te goeder trouw om baat verkregen door derden, daaronder begrepen hij die met de echtgenoot heeft gehandeld, worden nochtans geëerbiedigd.

TWEDE AFDELING

Van de ontbinding der gemeenschap

Artikel 178

De gemeenschap wordt van rechtswege ontbonden:

- a. door de dood;
- b. door het aangaan van een huwelijk op verlov van de rechter, na afwezigheid van de echtgenoot;
- c. door echtscheiding;
- d. door scheiding van tafel en bed;
- e. door een vonnis dat de gemeenschap opheft;
- f. door opheffing bij latere huwelijkse voorwaarden.

De bijzondere gevolgen van de ontbinding, in de gevallen b, c, d en f van dit artikel voorzien, zijn geregeld in de titels, welke over die onderwerpen handelen.

Artikel 179

Na het overlijden van een der echtgenoten, is de langstlevende verplicht, indien er minderjarige kinderen overblijven, binnen de tijd van drie maanden een boedelbeschrijving te doen opmaken van de goederen, welke de gemeenschap uitmaken. Die boedelscheiding kan ondershands, doch moet in tegenwoordigheid van de toeziende voogd worden opgemaakt.

Het vermoeden van artikel 205 kan ook na het overlijden van een der echtgenoten door de uit hun huwelijk geboren kinderen worden ingeroepen ten aanzien van alle goederen die verkregen zijn, voordat zij meerderjarig zijn geworden, en voordat in tegenwoordigheid van de toeziende voogd een boedelbeschrijving van de door hen van de overleden echtgenoot geverfde goederen is opgemaakt.

Artikel 180

Op vordering van een echtgenoot kan de gemeenschap worden opgeheven, wanneer de andere echtgenoot op lichtvaardige wijze schulden maakt, de goederen der gemeenschap verspielt, handelingen verricht, die kennelijk indruisen tegen het bestuur van de andere echtgenoot over goederen der gemeenschap, of zonder redelijke grond weigert de nodige inlichtingen te geven omtrent de stand van de goederen en schulden der gemeenschap en het daarover gevoerde bestuur.

De eis tot opheffing van de gemeenschap moet openlijk worden bekend gemaakt en in het huwelijksgoederenregister, bedoeld in artikel 207, worden ingeschreven.

De echtgenoot, die de opheffing van de gemeenschap vraagt, kan tot behoud van zijn recht de maatregelen nemen, die in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering nader zijn aangegeven.

De opheffing van de gemeenschap moet, om tegen derden te werken, nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, openlijk worden bekend gemaakt en in het huwelijksgoederenregister, bedoeld in artikel 207, worden ingeschreven.

Het vonnis, waarbij de eis tot opheffing van de gemeenschap is toegewezen, werkt terug tot de dag, waarop aan het tweede lid is voldaan, vanaf welke dag de echtgenoten worden geacht te zijn gehuwd met uitsluiting van gemeenschap van goederen, onder al zodanige bedingen als het vonnis zal hebben vastgesteld.

Is de gemeenschap door opheffing ontbonden, dan kunnen de echtgenoten daarna, echter alleen bij huwelijkse voorwaarden, wederom een gemeenschap overeenkomen.

Artikel 181

Na de ontbinding der gemeenschap wordt de gemene boedel bij helfte verdeeld tussen de man en de vrouw of hun erfgenamen, zonder aanzien der zijde waarvan die goederen zijn voortgekomen.

De regelen, welke zijn vastgesteld in de zestiende titel van het tweede boek, handelende van boedelscheiding, zijn toepasselijk op de verdeling der wettelijke gemeenschap.

Artikel 182

De kledingstukken, de kleinodiën en de gereedschappen, behorende tot het beroep van een der echtgenoten, mitsgaders de boekereien en verzamelingen van voorwerpen van kunst en wetenschap, en eindelijk de papieren of gedenkstukken, bijzonder tot het geslacht van een der echtgenoten betrekkelijk, kunnen aan de zijde waarvan zij oorspronkelijk afkomstig waren, worden teruggevorderd, tegen de prijs waarop dezelve, in der minne, of door deskundigen geschat worden.

Artikel 183

Na ontbinding van de gemeenschap blijft ieder der echtgenoten voor het geheel aansprakelijk voor de schulden, waarvoor hij voordien aansprakelijk was. Voor andere schulden van de gemeenschap is hij voor de helft aansprakelijk.

De echtgenoot, die een schuld der gemeenschap voor het geheel heeft betaald, heeft voor de helft verhaal tegen de andere echtgenoot.

Artikel 184

Ieder der echtgenoten heeft het recht van de gemeenschap afstand te doen; alle daarmede strijdige overeenkomsten zijn nietig.

Het deel der gemeenschap waarvan afstand wordt gedaan, wast aan bij het deel van de andere echtgenoot.

De echtgenoot die de afstand heeft gedaan, kan uit de gemeenschap niets terugvorderen dan alleen zijn bed met bij-

behorend beddegoed en de kleren die hij voor zijn persoonlijk gebruik nodig heeft. Hij kan de papieren en gedenkstukken, tot zijn familie behorende, tegen de geschatte prijs overnemen.

Door deze afstand wordt hij ontheven van de aansprakelijkheid en het verhaal voor schulden der gemeenschap, waarvoor hij vóór de ontbinding der gemeenschap niet aansprakelijk was.

Hij blijft verplicht aan de schuldeisers der gemeenschap de ten laste van de gemeenschap komende schulden te voldoen, waarvoor hij ook aansprakelijk zou zijn, indien er generlei gemeenschap was geweest. Alleen de voldoening van een schuld, waarvoor beide echtgenoten vóór de ontbinding der gemeenschap voor het geheel aansprakelijk waren, kan hij voor de helft op de andere echtgenoot verhalen.

Artikel 185

De echtgenoot die van het bij het vorige artikel omschreven voorrecht wil gebruik maken, is verplicht binnen drie maanden na de ontbinding der gemeenschap een akte van afstand te doen inschrijven in het huwelijksgoederenregister, bedoeld in artikel 207, op verbeurte van dit voorrecht.

Indien de gemeenschap door de dood van de andere echtgenoot wordt ontbonden, begint de termijn van drie maanden te lopen op de dag waarop de echtgenoot die van het voorrecht wil gebruik maken, van dat overlijden kennis heeft genomen.

Artikel 186

De erfgenamen van een echtgenoot, door wiens overlijden de gemeenschap is ontbonden of die binnen de in het vorige artikel gestelde termijn is overleden zonder afstand te hebben gedaan, zijn ieder voor hun aandeel bevoegd op de in het vorige artikel omschreven wijze afstand te doen binnen drie maanden nadat zij met het overlijden bekend zijn geworden.

De aanspraak van de echtgenoot tot terugvordering van zijn bed, beddegoed, en kleren uit de gemeenschap kan niet worden overgedragen en gaat ook niet over op zijn erfgenamen.

Artikel 187

De echtgenoot of zijn erfgenaam, die zich de goederen der gemeenschap heeft aangetrokken of goederen daarvan heeft weggemaakt of verduisterd, kan geen afstand meer doen. Daden van dagelijks bestuur of tot behoud van de goederen brengen dit gevolg niet teweeg.

Hij die na gedane afstand goederen der gemeenschap weggemaakt of verduisterd, verliest de bevoegdheid artikel 184, lid 4, in te roepen.

Artikel 188

Afstand van de gemeenschap door een echtgenoot of zijn erfgenaam gedaan, nadat door de andere echtgenoot of diens erfgenamen afstand is gedaan, heeft niet de gevolgen omschreven in artikel 184, leden 2 en 3, en verplicht hem de gemeenschap te vereffenen. De wetsbepalingen betreffende de vereffening van een onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

De termijn van drie maanden, genoemd in artikel 1082, begint met de aanvang van de dag, waarop hij aan artikel 185, lid 1, heeft voldaan. De rechtbank kan de termijn op zijn verzoek op grond van bijzondere omstandigheden verlengen; deze verlenging kan ook na verloop van de termijn nog worden verzocht.

Indien hij, na tot het afleggen van de rekening en verantwoording te zijn aangemaand, in gebreke blijft aan deze verplichting te voldoen, verliest hij de bevoegdheid artikel 184, lid 4, in te roepen.

E. De onderdelen **9, 10, 11, 12, 13** en **14** worden vernummerd tot onderscheidenlijk **4, 5, 6, 7, 8** en **9**. Na laatstgenoemd onderdeel wordt ingevoegd:

10. Artikel 205 wordt gelezen:

Een echtgenoot kan zijn aanbreng van roerende goederen die niet tot de gemeenschap behoren, met uitzondering van

teboekgestelde schepen en van inschrijvingen op het grootboek der nationale schuld en andere op naam staande effecten en inschulden, slechts bewijzen door hun vermelding bij huwelijksvoorwaarden, of door een beschrijving die door de notaris en de partijen is ondertekend en is vastgehecht aan de minuut van de huwelijksvoorwaarden.

Een latere verkrijging van zodanige goederen kan met alle middelen worden bewezen.

Bestaat tussen de echtgenoten een geschil aan wie van hen beiden enig goed toebehoort en kan geen van beiden zijn recht op dit goed bewijzen, dan wordt dat goed als gemeenschapsgoed aangemerkt, wanneer tussen hen een gemeenschap bestaat die dit goed kan omvatten; bestaat er geen zodanige gemeenschap, dan wordt het goed geacht aan ieder der echtgenoten voor de helft toe te behoren.

Het vermoeden werkt niet ten nadele van de schuldeisers der echtgenoten.

F. De onderdelen **15** en **16** worden vernummerd tot onderscheidenlijk **11** en **12**. De aanhef van laatstgenoemd onderdeel wordt gelezen:

12. In artikel 208 wordt het tweede lid vervangen door twee nieuwe leden, luidende:

G. De onderdelen **17** en **18** worden vernummerd tot onderscheidenlijk **13** en **14**. Laatstgenoemd onderdeel wordt gelezen:

14. Artikel 220 vervalt.

H. De onderdelen **19, 20** en **21** worden vernummerd tot onderscheidenlijk **15, 16** en **17**. Eerstgenoemd onderdeel wordt gelezen:

15. Artikel 221 vervalt.

I. De onderdelen **22, 23, 24** en **25** worden vervangen door een onderdeel **18** luidende:

18. De tiende titel van het eerste boek vervalt.

J. De onderdelen **26** en **27** worden vernummerd tot onderscheidenlijk **19** en **20** en komen te luiden:

19. In artikel 262 wordt „man” telkens vervangen door: gedaagde. In de laatste zinsnede van het tweede lid wordt „vrouw” vervangen door „verzoeker” en wordt tussen „oogenblik” en „werkelijk” ingevoegd: hoofdverblijf, of, bij gebreke daarvan,

20. Artikel 270 wordt gelezen:

De echtgenoot die de echtscheiding vraagt, kan tot behoud van zijn recht de maatregelen nemen die in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn aangegeven.

De echtgenoot wiens rechten opzettelijk zijn verkort door rechtshandelingen van de andere echtgenoot, kan de nietigheid van die rechtshandelingen inroepen.

K. Het onderdeel **28** wordt vernummerd tot **21**. Van genoemd onderdeel vervalt de derde zin.

L. De onderdelen **29, 30** en **31** worden vernummerd tot onderscheidenlijk **22, 23** en **24**. Van laatstgenoemd onderdeel vervalt de derde zin.

M. De onderdelen **32, 33, 34, 35, 36, 37** en **38** worden vernummerd tot onderscheidenlijk **25, 26, 27, 28, 29, 30** en **31**. Na laatstgenoemd onderdeel wordt ingevoegd:

32. In het vierde lid van artikel 539 wordt „vrouw” vervangen door: echtgenoot

N. De onderdelen **39, 40** en **41** worden vernummerd tot onderscheidenlijk **33, 34** en **35**. Na laatstgenoemd onderdeel wordt ingevoegd:

36. In artikel 1092 vervallende woorden „getrouwde vrouwen,”.

O. De onderdelen 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, en 53 worden vernummert tot onderscheidenlijk 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47 en 48. Na laatstgenoemd onderdeel wordt ingevoegd:

49. Artikel 2026 vervalt.

Artikel II

A. Onderdeel 2 vervalt.

B. Het onderdeel 3 wordt vernummert tot 2. In genoemd onderdeel wordt in plaats van „Aan artikel 6 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:” gelezen: In artikel 6 wordt tussen het eerste en tweede lid een nieuw lid ingevoegd, luidende:

C. Onderdeel 4 vervalt en onderdeel 5 wordt vernummert tot 3.

D. Na laatstgenoemd onderdeel wordt ingevoegd:

4. De artikelen 61 en 62 worden gewijzigd als volgt:

Artikel 61

De echtgenoot van de gefailleerde neemt alle roerende en onroerende goederen, die hem toebehoren en niet in de gemeenschap vallen, terug.

De aanbrenst der goederen, bij het aangaan van het huwelijk buiten de gemeenschap gehouden, wordt bewezen zoals bij artikel 205 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek is voorgescreven.

Van de roerende goederen staande huwelijk bij erfenis, le-gaat of schenking aan de echtgenoot van de gefailleerde opgekomen en buiten de gemeenschap vallende, moet, in geval van geschil, door beschrijving of bescheiden blijken.

De goederen, voortgesproten uit de belegging of wederbelegging van gelden aan de echtgenoot van de gefailleerde buiten de gemeenschap toebehorende, worden insgelijks door die echtgenoot teruggenomen, mits de belegging of wederbelegging, in geval van geschil, door voldoende bescheiden, ten genoegen van de rechter, zij bewezen.

Indien de goederen aan de echtgenoot van de gefailleerde toebehorende, door de gefailleerde zijn vervreemd, doch de koopprijs nog niet is betaald, of wel de kooppenningen nog onvermengd met de failliete boedel aanwezig zijn, kan die echtgenoot zijn recht van terugneming op die koopprijs of op de voorhanden kooppenningen uitoefenen.

Voor zijn persoonlijke schuldvorderingen treedt de echtgenoot van de gefailleerde als schuldeiser op.

Artikel 62

De echtgenoot van de gefailleerde heeft geen aanspraak op de boedel terzake van voordelen bij huwelijkse voorwaarden besproken. Wederkerig kunnen de schuldeisers geen genot hebben van de voordelen, die aan de gefailleerde bij huwelijkse voorwaarden door zijn echtgenoot zijn toegezegd.

E. Het onderdeel 6 wordt vernummert tot 5. Genoemd onderdeel komt te luiden:

5. De derde zin van artikel 63, eerste lid, wordt gelezen:

Goederen die de gefailleerde buiten de gemeenschap heeft, strekken slechts tot verhaal van schulden die daarop verhaald zouden kunnen worden, indien er generlei gemeenschap was.

Artikel III

A. Na onderdeel 1 wordt ingevoegd een nieuw onderdeel, luidende:

2. In artikel 324, eerste lid onder a, vervalt het onder 5° bepaalde.

B. De onderdelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 worden vernummert tot onderscheidenlijk 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 en 11.

Het in laatstgenoemd onderdeel voorgestelde artikel 798 wordt gewijzigd als volgt:

- 1°. In lid 1 worden de woorden „krachtens de zesde, zevende of achtste titel van het eerste boek” vervangen door: krachtens de artikelen 160, 161, lid 3 of lid 4, 162, lid 2, 163, 164, laatste zin, 164a, lid 2, of 165
- 2°. Lid 2 wordt gelezen:

Bevoegd is de rechter van de woonplaats van de andere echtgenoot of, indien alleen de verzoeker woonplaats in Nederland heeft, de rechter van diens woonplaats.

- 3°. Lid 7 vervalt.

C. Onderdeel 11 wordt vernummert tot 12 en komt te luiden:

12. Artikel 799 wordt gelezen:

De in de artikelen 204, tweede lid, en 287a, laatste zin, van het Burgerlijk Wetboek vereiste goedkeuring tot het maken of wijzigen van huwelijkse voorwaarden wordt gevraagd bij een verzoekschrift dat namens beide echtgenoten door een notaris wordt ondertekend en waarbij een ontwerp van de huwelijkse voorwaarden wordt overgelegd.

De rechtbank kan, alvorens op het verzoek te beslissen, bevelen, dat het in twee door haar aangewezen dagbladen wordt bekend gemaakt. In de bekendmaking moet de door de rechtbank aan te wijzen dag worden opgenomen, waarop schuldeisers door haar in raadkamer worden gehoord. Tevens moet daarin worden vermeld, dat het ontwerp van de huwelijkse voorwaarden ter griffie van de rechtbank ter inzage ligt.

Hoger beroep wordt ingesteld bij een verzoekschrift, ondertekend door een procureur.

D. Onderdeel 12 wordt vernummert tot 13 en komt te luiden:

13. Artikel 800 vervalt.

E. Onderdeel 13 wordt vernummert tot 14 en komt te luiden:

14. De vierde afdeling van de zesde titel van het derde boek wordt gelezen:

VIERDE AFDELING

Van de opheffing van de gemeenschap van goederen

Artikel 804

Geen rechtsgeding tot opheffing van de gemeenschap van goederen kan worden aangevangen zonder verlof van de president der rechtbank van de woonplaats van de gedaagde of, indien alleen de eiser woonplaats in Nederland heeft, van de rechtbank van diens woonplaats.

Artikel 805

De echtgenoot die opheffing van de gemeenschap vraagt, wendt zich tot de president met een verzoekschrift, bevattende de gronden van de eis. De president zal bij beveldschrift, geplaatst op het verzoekschrift, partijen gelasten om op een bepaalde dag en een bepaald uur in persoon voor hem te verschijnen, ten einde een vereniging te beproeven.

Van dit beveldschrift en verzoekschrift zal ten minste drie dagen voor de bepaalde dag van verschijning een afschrift aan de andere echtgenoot worden betekend.

Artikel 806

Ingeval de verzoeker op de bepaalde dag niet verschijnt, zonder van een wettige reden te doen blijken, wordt het verzoek als vervallen beschouwd.

Indien partijen, beiden verschenen zijnde, niet verenigd kunnen worden, of indien de andere echtgenoot, behoorlijk opgeroepen, niet is verschenen, verleent de president verlof tot dagvaarding voor de rechtbank.

Artikel 807

De eis wordt bekend gemaakt in een of meer door de president aangewezen dagbladen.

De bekendmaking moet behelzen:

- 1°. de vermelding van de eis tot opheffing van de gemeenschap van goederen en de dagtekening daarvan;
- 2°. de naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van ieder der echtgenoten.

Artikel 808

De maatregelen die de eiser krachtens artikel 180 van het Burgerlijk Wetboek mag nemen, zijn de verzegeling, boedelbeschrijving en waardering van goederen der gemeenschap, alsmede conservatoir beslag op goederen der gemeenschap overeenkomstig de tien volgende artikelen.

Artikel 808a

Het verlot om een of meer van deze maatregelen te nemen kan aan de president worden gevraagd bij of na het indienen van het verzoekschrift in artikel 805 bedoeld.

De president kan, alvorens dit verlot te verlenen, de gedaagde oproepen.

Artikel 808b

Op het beslag op roerende goederen van de gemeenschap, andere dan schepen, zijn toepasselijk de artikelen 440, eerste lid, tweede zin, en derde lid, 443-444b, 447, 448, 450, eerste lid, 452-454 en 733 van dit wetboek.

Op het beslag op schepen van de gemeenschap zijn de artikelen 564, eerste, tweede en derde lid, 565, met uitzondering van het bepaalde omtrent de gevorderde sommen, 566 en 567 toepasselijk.

Voor de toepassing van artikel 444b treedt de waarde van het in beslag te nemen goed in de plaats van het bedrag der vordering, waarvoor het beslag wordt gelegd.

Tot bewaarders van het goed mogen niet worden aangesteld de arrestant, noch de kinderen of kleinkinderen van de echtgenoten of een hunner, tenzij met uitdrukkelijke toestemming van de andere echtgenoot.

Artikel 808c

Onder het beslag mogen niet begrepen worden de roerende goederen, waarvan de andere echtgenoot aantoonde, dat zij niet tot de gemeenschap behoren.

Artikel 808d

Hij die eigenaar beweert te zijn van een in beslag genomen goed, kan tegen de inbeslagneming opkomen op de wijze in artikel 456 bedoeld.

Artikel 808e

Wanneer uit kracht van het verlot uit artikel 808a onder een derde op gelden of goederen, aan de gemeenschap verschuldigd of toebehorend, beslag wordt gelegd met verzet tegen de afgifte daarvan, houdt het exploit behalve de gewone vereisten ervan op straffe van nietigheid de keuze in van een woonplaats ter plaatse waar de derde woonachtig is. De artikelen 479a en 479a bis van dit wetboek zijn van overeenkomstige toepassing.

Binnen acht dagen na het doen van het beslag is de arrestant verplicht op straffe van nietigheid het aan de andere echtgenoot te betekenen.

Binnen een maand nadat het vonnis houdende opheffing van de gemeenschap in kracht van gewijsde is gegaan, wordt de derde voor zijn bevoegde rechter gedagvaard tot het doen van verklaring van hetgeen hij van de gemeenschap onder zich heeft of haar verschuldigd is en voorts om te worden veroordeeld tot afgifte aan de rechthebbende overeenkomstig de akte van scheiding en deling binnen veertien dagen nadat deze hem zal zijn betekend. De artikelen 742-751 en de eerste zinsnede van artikel 752 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 808f

Op het beslag op onroerende goederen van de gemeenschap is artikel 770b, eerste lid, toepasselijk.

Artikel 808g

Het vonnis houdende afwijzing van de eis tot opheffing van de gemeenschap beveelt tevens de opheffing van het beslag.

Bij toewijzing van de eis houdt het beslag op door de werkelijke verdeling van de goederen der gemeenschap.

Artikel 808h

Op verzoek van de andere echtgenoot kan de president die verlot tot beslag heeft verleend, gehele of gedeeltelijke opheffing van het beslag verlenen of machtiging geven tot vervreemding, bezwaring, verhuur of verpachting van in beslag genomen goederen, een en ander onder zodanige voorwaarden als hij nodig zal achten.

De president beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de arrestant. Van zijn beslissing staat hoger beroep op het gerechtshof open binnen veertien dagen na de dagtekening van de beschikking.

Artikel 808i

De overschrijving van het beslag op de onroerende goederen wordt in de openbare registers doorgehaald:

- 1°. uit kracht van de toestemming van de eiser, blijkende overeenkomstig artikel 1240 van het Burgerlijk Wetboek;
- 2°. uit kracht van een bevel tot opheffing van het beslag. Buiten de toestemming van de belanghebbende wordt de overschrijving niet doorgehaald dan met inachtneming van artikel 432 van dit wetboek;
- 3°. uit kracht van een verklaring van de griffier bij het rechterlijk college, waar de eis tot opheffing van de gemeenschap laatstelijk aanhangig was, dat van de instantie is afstand gedaan of dat deze is vervallen;
- 4°. ambtshalve door de hypotheekbewaarder bij de overschrijving van de akte van scheiding der huwelijksgemeenschap of een uittreksel daarvan.

Artikel 770g van dit wetboek is ook hier van toepassing.

Artikel 808j

Het beslag verhindert de inbeslagneming en uitwinning van de goederen door derden wegens schulden door de andere echtgenoot na de inbeslagneming aangegaan.

Het overschot van de opbrengst ener door derden vervolgte uitwinning wordt ten behoeve van de belanghebbenden geconsigneerd.

Artikel 809

Behoudens de voorzieningen, strekkende tot behoud van recht, mag op de eis tot opheffing van de gemeenschap geen vonnis worden uitgesproken, dan een maand nadat de in artikel 807 voorgeschreven bekendmaking heeft plaats gehad.

Artikel 810

De enkele bekentenis van de gedaagde geldt niet als bewijs.

Artikel 811

De opheffing van de gemeenschap wordt openbaar gemaakt door de plaatsing van een uittreksel van het vonnis in de *Nederlandse Staatscourant*.

Dat uittreksel moet bevatten de dagtekening van het vonnis en de aanduiding van de rechtbank die het heeft gewezen, alsmede de naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van ieder der echtgenoten. De gronden, waarop het vonnis berust, mogen in het uittreksel niet worden opgenomen.

Artikel 812

In het vonnis kan worden bepaald, dat de openlijke bekendmaking tevens omvat de plaatsing van een uittreksel, als bedoeld in het vorige artikel, in een of meer in het vonnis aangegeven dagbladen.

F. Toegevoegd wordt een onderdeel, luidende:

15. Artikel 825 wordt gelezen:

De maatregelen welke hij die echtscheiding vraagt, naar aanleiding van artikel 270 van het Burgerlijk Wetboek mag nemen tot behoud van zijn recht, zijn dezelfde als die, welke hem in geval van een eis tot opheffing van de gemeenschap van goederen in artikel 808 van dit wetboek zijn toegekend. Hij zal echter tot het leggen van conservatoir beslag alleen verlof kunnen bekomen in geval van gegronde vrees voor verduistering.

Artikel IV

A. Onderdeel 1 vervalt.

B. De onderdelen 2 en 3 worden vernummerd tot onderscheidenlijk 1 en 2.

C. Onderdeel 4 wordt vernummerd tot 3. Genoemd onderdeel komt te luiden:

3. Het derde en vierde lid van artikel 47 van de Ziekwet (*Staatsblad* 1913 no. 204) vervallen.

D. De onderdelen 5 en 6 worden vernummerd tot onderscheidenlijk 4 en 5 en komen te luiden:

4. Het tweede lid en het cijfer „1.” voor het eerste lid van artikel 70 van de Invaliditeitswet (*Staatsblad* 1913 no. 205) vervallen.

5. Artikel 5, vierde lid, der Handelsregisterwet 1918 (*Staatsblad* no. 493) vervalt.

E. Het onderdeel 7 wordt vernummerd tot 6. Van genoemd onderdeel vervalt de tweede zin.

F. De onderdelen 8, 9 en 10 worden vernummerd tot onderscheidenlijk 7, 8 en 9. Laatstgenoemd onderdeel komt te luiden:

9. Artikel 12 van de wet van 2 juni 1949, houdende voorzieningen betreffende het opmaken van akten van overlijden van vermisten (*Staatsblad* 1949 no. J 227) wordt als volgt gelezen:

Indien van het bestaan van een vermiste blijkt, nadat van diens overlijden een akte is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand, kunnen handelingen door zijn echtgenoot verricht na de inschrijving, doch voordat van het bestaan van de vermiste is gebleken, niet worden aangetast uit hoofde van het ontbreken van een voorziening als bedoeld in de artikelen 164, 164a of 165 van het Burgerlijk Wetboek.

G. De onderdelen 11, 12 en 13 worden vernummerd tot onderscheidenlijk 10, 11 en 12.

Artikel V

A. Na onderdeel 1 wordt ingevoegd een onderdeel 2 luidende:

2. Overal waar in wettelijke bepalingen gesproken wordt van scheiding van goederen, wordt hieronder verstaan opheffing van de gemeenschap krachtens vonnis.

B. Het onderdeel 2 wordt vernummerd tot 3.

Toelichting

Inleidende opmerking. In overeenstemming met de door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen conclusie, dat bij verlening van handelingsbekwaamheid aan de gehuwde vrouw de wettelijke gemeenschap van goederen in die zin moet worden geregeld, dat de rechtspositie van man en vrouw ten aanzien van hun gemeenschappelijk vermogen gelijk is, is het nader gewijzigd ontwerp van wet bij deze Nota van Wijzigingen

herzien. Daarin zijn derhalve in de eerste plaats de bepalingen van de zevende titel van het eerste boek B.W., handelende over de wettelijke gemeenschap van goederen, op belangrijke punten veranderd; door de verwijzing in het geldende artikel 208 lid 1 zijn deze bepalingen mede van toepassing in geval van een beperkte gemeenschap. De meest principiële wijzigingen zijn neergelegd in de artikelen 176 en 177 (nieuw), respectievelijk inhoudende, dat de echtgenoten gelijkelijk de gemeenschap door hun schulden verbinden en dat ten aanzien van het bestuur geen onderscheid wordt gemaakt tussen man en vrouw. Voorts zijn tengevolge van de gelijkstelling verschillende wijzigingen in andere titels van het B.W. nodig gebleken, terwijl ook in de Faillissementswet, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en enige andere wetten enkele wijzigingen moesten worden aangebracht.

Van het amendement tot wijziging van de zevende titel en de daarbij behorende toelichting, voorgesteld door de meerderheid van de vaste Commissie voor Justitie (zie bijlage II A van het verslag, no. 13) heeft de ondergetekende profijt getrokken bij het opstellen van deze Nota van Wijzigingen. Een enkele maal heeft hij gemeend van dit amendement te moeten afwijken. Zo is de voorkeur gegeven aan een afstandsbevoegdheid, toekomende aan beide echtgenoten, boven schrapping van deze bevoegdheid (zie artikel 184 nieuw en de daarbij behorende toelichting). Voor het overige zijn de afwijkingen van het amendement, naar het de ondergetekende wil voorkomen, van louter technisch-juridische aard. Zo b.v. is in artikel 178 niet bepaald, dat de gemeenschap van goederen door faillissement van een der echtgenoten wordt ontbonden. De ondergetekende meent, dat met de bepalingen van het geldende artikel 63 Fw. en artikel 208 lid 2 (nieuw) B.W. kan worden volstaan.

Artikel I

(Wijzigingen in het Burgerlijk Wetboek)

Artikel 164a. In dit artikel is voor een aantal rechtshandelingen de toestemming van de andere echtgenoot voorgeschreven, ongeacht of de echtgenoten in algehele gemeenschap, in een beperkte gemeenschap of met uitsluiting van elke gemeenschap van goederen zijn gehuwd. Bij de hier genoemde rechtshandelingen toch gaat het erom, in het belang van het gezin, de echtgenoten tegen zichzelf en tegen elkaar te beschermen, en voor deze ratio is onverschillig welk huwelijksgoederenregime de echtgenoten gekozen hebben. Het is hier als bij artikel 164, dat het aankopen op afbetaling ten behoeve van de huishouding aan beperkende voorschriften onderwerpt.

Het onderhavige artikel wijkt overigens in verschillende opzichten van artikel 164 af. In de eerste plaats wordt hier slechts „toestemming” van de andere echtgenoot geëist, terwijl volgens artikel 164 de andere echtgenoot „medewerking” aan de bedoelde aankopen moet verlenen. Medewerking van de andere echtgenoot maakt deze ook zelf in zijn privévermogen aansprakelijk. Dit gevolg is voor de in artikel 164 bedoelde rechtshandeling redelijk, omdat zij kan worden geacht, evenals die bedoeld in artikel 162 lid 1, in het belang van het gezin te worden aangegaan. Met de in artikel 164a bedoelde rechtshandelingen behoeft dit niet het geval te zijn en het vooruitzicht van mede-aansprakelijkheid zou de andere echtgenoot tot weigering van medewerking kunnen bewegen, ofschoon hij tegen de handeling op zichzelf geen bezwaar zou hebben.

Voorts is de sanctie in beide artikelen verschillend. Heeft de andere echtgenoot in het geval van artikel 164 zijn medewerking niet verleend, dan is de rechtshandeling van rechtswege nietig. Dat zou in de gevallen van artikel 164a te ver gaan. Veelal toch zal de toestemming van de andere echtgenoot slechts stilzwijgend verleend zijn, althans na verloop van enige tijd moeilijk bewijsbaar zijn. Daarom is de sanctie in artikel 164b beperkt tot de bevoegdheid van de andere echtgenoot om binnen een korte termijn de nietigheid in te roepen.

Onder a, b en c zijn de rechtshandelingen vermeld, waarvoor de toestemming is vereist. Onder a worden genoemd de overeenkomsten tot vervreemding, bezwaring of ingebruikgeving van de gemeenschappelijke woning of van de woning

die de andere echtgenoot alleen bewoont. Bij ingebruikgeving moet men in de eerste plaats aan het verhuren denken, maar ook het om niet in gebruik geven is daaronder begrepen. Daar ook b.v. het opzeggen van de huur een handeling is, waardoor de echtgenoten elkaar kunnen benadelen, zijn tevens de handelingen tot beëindiging van het gebruik van de woning aan het vereiste van toestemming onderworpen. Het hier voor de woning bepaalde geldt tevens voor zaken, behorende tot de inboedel van de woning.

Voor de onder *b* en *c* vermelde giften en overeenkomsten van borgtocht en hoofdelijk medeschuldenaarschap was — echter alleen voor het geval van gemeenschap — in artikel 176 lid 2 van het n.g.o. reeds een soortgelijke voorziening getroffen.

De ratio van de onderhavige bepaling — bescherming van de echtgenoten, in het belang van het gezin, tegen zichzelf en tegen elkaar — brengt mee dat van het in dit artikel bepaalde niet kan worden afgeweken, evenmin als van artikel 164 en andere artikelen van deze titel.

Artikel 164b. Dit artikel regelt de sanctie op het bepaalde in artikel 164a. De andere echtgenoot, zonder wiens toestemming de rechtshandeling is verricht, kan de nietigheid daarvan inroepen en een goed dat bij of krachtens die handeling is geleverd, bezwaard of in gebruik gegeven, in beginsel van een ieder opvorderen. Het artikel spreekt van „opvorderen” met het oog op het geval, dat het een privégoed is van de echtgenoot die de handeling heeft verricht, voor welk geval de term „terugvorderen” minder juist zou zijn.

De sanctie is ter wille van de zekerheid in het rechtsverkeer in tweeërlei opzicht belangrijk beperkt. In de eerste plaats moet de andere echtgenoot de nietigheid bepaaldelijk inroepen en wel uiterlijk een jaar nadat de rechtshandeling te zijner kennis is gekomen. Bovendien zal de wederpartij hem altijd een redelijke termijn kunnen stellen om zich uit te spreken; bij stilzwijgen binnen deze termijn zal zeker mogen worden aangenomen, dat hij de handeling alsnog stilzwijgend bekrachtigt. In de tweede plaats kan de nietigheid van een rechtshandeling onder bezwarende titel in het geheel niet worden ingeroepen, indien de wederpartij te goeder trouw was. Ook tegen een rechtsopvolger te goeder trouw en onder bezwarende titel van een wederpartij die zelf niet te goeder trouw was of om niet had verkregen, kan de nietigheid niet worden ingeroepen.

Artikel 165. Aangezien in het door deze nota van wijzigingen gevolgde stelsel artikel 180 lid 2 n.g.o. vervalt, is eenvoudigheidshalve de bepaling van het eerste lid van dat artikel in artikel 165 verwerkt.

Artikel 167. De redactie van dit artikel, hetwelk zowel voor gemeenschapsgoederen als voor privégoederen geldt, is aangepast aan artikel 177 (nieuw). De opgenomen term „besturen” omvat beheren en beschikken. Voorts is de redactie vereenvoudigd door schrapping van de uitdrukkelijke uitzondering van teboekgestelde schepen. Valt een ten name van een der echtgenoten teboekgesteld schip in de gemeenschap van goederen, dan staat het volgens de hoofdregel van artikel 177 lid 1 onder zijn bestuur. Staat het volgens een van die hoofdregel afwijkende overeenkomst onder het bestuur van de andere echtgenoot, zonder dat deze overeenkomst kenbaar was voor de wederpartij die gehandeld heeft met de echtgenoot te wiens name het schip was teboekgesteld, dan wordt de wederpartij wegens haar goede trouw beschermd door artikel 177 lid 2. Valt een teboekgesteld schip niet in een gemeenschap van goederen, dan is uit het register kenbaar dat de echtgenoot te wiens name het staat, eigenaar en deswege bevoegd tot bestuur is. Mutatis mutandis geldt hetzelfde voor onroerende goederen (a rechten die niet aan toonder luiden).

Artikel 174. Dit artikel stemt overeen met artikel 174 van het nader gewijzigd ontwerp.

Artikel 175. Behoudens een kleine wijziging, is dit artikel gelijk aan artikel 175 van het nader gewijzigd ontwerp. De woorden „met uitzondering van door making of gift verkregen goederen ten aanzien waarvan de erflater of de schenker heeft

bepaald, dat zij buiten de gemeenschap vallen” zijn vervangen door de woorden: „met uitzondering van goederen ten aanzien waarvan de erflater of schenker heeft bepaald, dat zij buiten de gemeenschap vallen”. Immers onder „door making of gift verkregen” zou wellicht niet kunnen worden begrepen het geval dat krachtens versterkerrecht goederen worden geërfd, ten aanzien waarvan de uitsluitingsclausule is gemaakt. De nieuwe redactie heeft dit bezwaar niet.

Artikel 176. Alle schulden, ongeacht of zij van de zijde van de man of van de vrouw komen, zijn gemeenschapsschulden en verhaalbaar op de gemeenschap. In het eerste en tweede lid is dit hoofdbeginsel neergelegd.

In het derde lid is opgenomen de bepaling die in het nader gewijzigd ontwerp als artikel 178 lid 3 voorkwam. Deze bepaling is nodig, omdat in het huidige recht de vraag, die hier is beslist, tot verschillende oplossingen aanleiding heeft gegeven.

Artikel 177. De volledige gelijkstelling van man en vrouw blijkt niet alleen uit artikel 176 (nieuw), dat de schulden van ieder der echtgenoten gelijkelijk op de gemeenschap verhaalbaar maakt. Zij volgt ook uit artikel 177 dat, in tegenstelling tot artikel 179 van het nader gewijzigd ontwerp, evenmin onderscheid maakt tussen man en vrouw. Van de in het eerste lid van het onderhavige artikel voorgestelde bestuursregeling luidt de hoofdregel, dat een gemeenschapsgoed onder bestuur staat van de echtgenoot van wiens zijde het in de gemeenschap is gevallen. De echtgenoten zijn echter vrij het bestuur te regelen zoals zij verkiezen. Een afwijkende regeling is niet aan enige vorm gebonden; met name is niet vereist, dat zij bij huwelijksvoorwaarden wordt vastgelegd. Aangezien derden te goeder trouw, behoudens het bepaalde in het nieuwe artikel 164a, onder *b*, bescherming vinden in het tweede lid van het onderhavige artikel, is zodanig vereiste overbodig. In het eerste lid wordt ook verwezen naar de mogelijkheid, dat de rechter met toepassing van artikel 165 (nieuw) een echtgenoot bevoegd maakt tot het bestuur over alle of een aantal goederen die volgens de hoofdregel of een overeenkomst der echtgenoten onder het bestuur van de andere echtgenoot staan.

Indien een echtgenoot in strijd met de bestuursregeling rechtshandelingen verricht met betrekking tot gemeenschapsgoederen die onder het bestuur van de andere echtgenoot staan, kan deze laatste deswege mogelijk met toepassing van artikel 180 (nieuw) opheffing van de gemeenschap vorderen. Doch met deze sanctie kan bezwaarlijk worden volstaan. Vooreerst is zij slechts op haar plaats bij min of meer stelselmatige en ernstige inbreuk op de bestuursregeling. Voorts brengt de opheffing der gemeenschap alleen voor de toekomst baat. Bovendien verspeelt de eisende echtgenoot door de opheffing van de gemeenschap van goederen het uitzicht op de mede-eigendom van de goederen die de andere echtgenoot in de toekomst zal verwerven.

Daarom wordt in het tweede lid van het onderhavige artikel nog een sanctie voorgesteld, hierin bestaande dat de echtgenoot ten behoeve van de gemeenschap de nietigheid kan inroepen van een rechtshandeling, welke in strijd met zijn bestuursbevoegdheid door de andere echtgenoot is verricht. Deze inroeping van nietigheid werkt, anders dan die van artikel 164b (nieuw), alleen ten behoeve van de gemeenschap, in die zin dat de gevolgen van de rechtshandeling niet ten laste van de gemeenschap komen. In de eerste plaats kan derhalve het goed, zo dit door de onbevoegde echtgenoot reeds mocht zijn afgeleverd, als gemeenschapsgoed van een ieder worden teruggevorderd. In de tweede plaats is in dit uitzonderlijke geval de gemeenschap, in afwijking van artikel 176 (nieuw), voor de aangegane verbintenis niet aansprakelijk. Wel blijft natuurlijk de aan de wederpartij toekomende vordering tot schadevergoeding wegens wanprestatie verhaalbaar op eventueel privévermogen van de echtgenoot die de rechtshandeling onbevoegdelijk heeft verricht, en, na de ontbinding van de gemeenschap, op het vermogen dat hij dan heeft.

Evenals de sanctie van artikel 164b op overtreding van artikel 164a (nieuw), is die van het tweede lid van het onder-

havige artikel ter wille van de zekerheid in het rechtsverkeer in twee opzichten ingrijpend beperkt. Ten eerste moet de echtgenoot, tot wiens bestuursbevoegdheid de geïncrimineerde rechtshandeling behoort, de nietigheid ten behoeve van de gemeenschap bepaaldelijk inroepen en wel uiterlijk een jaar, nadat de rechtshandeling te zijner kennis is gekomen. Wanneer de wederpartij hem een redelijke termijn stelt om zich over de handeling uit te spreken, zal hij zich binnen deze termijn moeten uiten, wil hij voorkomen, dat stilzwijgende bekrachtiging wordt aangenomen. Ten tweede kan een rechtshandeling onder bezwarende titel, waarbij de wederpartij te goeder trouw was, in het geheel niet worden aangetast en ook hier geldt weder, dat terugvordering evenmin mogelijk is van een rechtsopvolger die te goeder trouw onder bezwarende titel heeft verkregen van een wederpartij die zelf niet te goeder trouw was. In dit verband zij nog gewezen op artikel 167, krachtens welke bepaling een derde — de wederpartij of haar rechtsopvolger — aan wie niet kenbaar was wie van de echtgenoten tot het bestuur over een roerende zaak bevoegd was, er zich op kan beroepen dat hij de echtgenoot die de zaak onder zich had, tot bestuurshandelingen met betrekking tot die zaak bevoegd mocht achten.

Samenvattend zij opgemerkt, dat de sanctie van nietigheid tegen derden slechts bij hoge uitzondering kan worden geldend gemaakt. Zij kan niet slechts nagenoeg alleen worden ingeroepen tegen derden die niet te goeder trouw zijn — hetgeen, gelet op artikel 167 uitzondering is —, maar zelfs dan zal in den regel een uitdrukkelijke of stilzwijgende vertegenwoordigingsbevoegdheid of bekrachtiging het beroep uitsluiten.

Artikel 178. Men vergelijkte artikel 181 B.W. Onder *e* is „scheiding van goederen” vervangen door: een vonnis dat de gemeenschap opheft. Toegevoegd is onder *f* de opheffing bij latere huwelijkse voorwaarden.

Artikel 179. Tegen de in artikel 182 B.W. als sanctie op het verzuim van boedelbeschrijving geregelde continuatie van gemeenschap zijn van verschillende zijden zo zwaar wegende bezwaren ingebracht, dat het aanbeveling verdient deze sanctie, welke in het wetsontwerp 3767 niet meer voorkomt, thans reeds te laten vervallen. Daar echter de dan overblijvende sanctie van ontzetting uit de voogdij (artikel 428 juncto artikel 419 lid 1 onder 2° B.W.) in de praktijk niet steeds voldoende is gebleken, is in het onderhavige artikel een tweede sanctie opgenomen. In navolging van artikel 1.8.1.10 lid 2 van het wetsontwerp 3767 bepaalt het tweede lid dat de kinderen een vermoeden van gemeenschap kunnen inroepen. Daar in artikel 205 leden 3 en 4 een soortgelijk vermoeden is ingevoegd, kon naar dat artikel worden verwezen. Men vergelijkte de toelichting bij dat artikel.

Artikel 180. Dit artikel regelt de in artikel 178 lid 1 onder *e* bedoelde opheffing van een gemeenschap van goederen door een vonnis, welke in de plaats treedt voor de thans in de tiende titel van het eerste boek geregelde scheiding van goederen (artikelen 241—253 B.W.). Het belangrijkste verschil is, dat deze vordering aan ieder der echtgenoten wordt toegekend, terwijl de bestaande bevoegdheid om scheiding van goederen te vorderen alleen aan de vrouw toekomt. Voorts beperkt de onderhavige bevoegdheid zich uiteraard tot het geval, dat de echtgenoten in enigerlei gemeenschap van goederen zijn gehuwd. Het formele recht is nader uitgewerkt in de bij deze nota van wijzigingen herziene vierde afdeling van de zesde titel van boek III van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Het eerste lid geeft de gronden aan, waarop deze vordering kan worden ingesteld. Bij de formulering van deze gronden is te rade gegaan bij de door prof. Meijers ontworpen artikelen 1.7.4.2 en 1.8.2.4 lid 1 van het wetsontwerp 3767.

In het tweede lid is niet alleen artikel 242 B.W. gevolgd, dat openlijke bekendmaking van de vordering vereist, maar het verlangt ook, dat de vordering tot opheffing wordt ingeschreven in het huwelijksgoederenregister dat bij artikel 207 van het ontwerp wordt ingesteld. Wegens de aan een toewijzend vonnis toekomende terugwerkende kracht is het van groot belang, dat

zij die in dat register een onderzoek instellen naar het huwelijksgoederenregime van het echtpaar, aldaar ervaren dat een eis tot opheffing aanhangig is gemaakt.

Het derde lid beantwoordt aan artikel 245 B.W. De voorgestelde redactie houdt rekening met de mogelijkheid, dat de conservatoire maatregelen, nader uitgewerkt in de artikelen 808 e.v. R.v., reeds vóór de dagvaarding worden genomen.

Het vierde lid brengt vooreerst tot uiting, dat het vonnis wegens zijn constitutieve karakter slechts rechtsgevolg heeft, wanneer het in kracht van gewijsde is gegaan. Voor inroeping tegen derden is voorts vereist, dat het openlijk bekend is gemaakt en ingeschreven in het huwelijksgoederenregister. Men vergelijkte artikel 246 B.W., alsmede artikel 1.7.4.5 van het wetsontwerp 3767. Een bepaling, dat het vonnis vervalt, indien het niet binnen zekere termijn is ingeschreven, is weggelaten; een dergelijk voorschrift komt ook niet voor in artikel 207 van het onderhavige ontwerp.

In het vijfde lid is op het voetspoor van artikel 244 lid 2 B.W. de zeer nuttige terugwerking van het vonnis opgenomen, doch niet tot de dag der dagvaarding, maar tot die waarop aan de beide vereisten van het tweede lid — openlijke bekendmaking en inschrijving van de eis in het huwelijksgoederenregister — was voldaan. Het rechtsgevolg van het vonnis is, dat de echtgenoten met uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen zijn gehuwd. Het slot van dit lid voegt daaraan toe: „onder al zodanige bedingen als het vonnis zal hebben vastgesteld”. Hiermede wordt de rechter de bevoegdheid gegeven om een redelijk huwelijksgoederenregime, uiteraard met behoud van het uitgangspunt van uitsluiting van gemeenschap van goederen, vast te stellen. Zo zal hij een deelgenootschap in de geest van de artikelen 1.8.2.1 e.v. van het wetsontwerp 3767 kunnen vaststellen, teneinde tegemoet te komen aan de billijkheid, dat de echtgenoot die zich genoodzaakt heeft gezien opheffing van de gemeenschap van goederen te vorderen, niet elk uitzicht verspeelt te delen in het toekomstig vermogensaccres van de andere echtgenoot door besparingen op diens inkomsten.

Het zesde lid beantwoordt aan artikel 251 B.W., met dien verstande dat voor het wederinstellen van een gemeenschap van goederen — dezelfde of een andere dan de vroegere — het bepaalde in artikel 204 van het ontwerp zal moeten worden in acht genomen.

Bepalingen als de artikelen 243 en 247 B.W. zijn niet overgenomen, evenmin als dit in de artikelen 1.7.4.1—1.7.4.6 van het wetsontwerp 3767 geschiedde. Ter motivering hiervan moge de ondergetekende verwijzen naar de algemene opmerking op blz. 72 van de toelichting van prof. Meijers op dat ontwerp.

Artikelen 181 en 182. Deze artikelen stemmen overeen met de artikelen 183 en 184 B.W.

Artikel 183. De redactie is gelijk aan die van artikel 185 van het nader gewijzigd ontwerp, met dien verstande dat de tweede zin van het tweede lid van laatstbedoeld artikel is weggelaten, teneinde de regeling niet al te gecompliceerd te maken.

Artikel 184. De volkomen gelijkstelling van man en vrouw verzet zich tegen het behoud van de artikelen 187—193 B.W., die slechts aan de vrouw (of haar erfgenamen) het recht geven van de gemeenschap afstand te doen. Overwogen is deze artikelen zonder meer te schrappen, zodat dus geen der echtgenoten afstand van de gemeenschap kan doen. Een dergelijke oplossing verdient echter geen aanbeveling. De mogelijkheid opheffing van de gemeenschap te verkrijgen (artikel 180), die wel wordt aangevoerd als argument dat aan het recht van afstand geen behoefte bestaat, is immers niet voldoende. De ene echtgenoot kan op het ogenblik, dat de andere echtgenoot er toe is gekomen de opheffing van de gemeenschap te vragen, reeds grote schulden hebben gemaakt. Ook bij ontbinding van de gemeenschap door de dood van een der echtgenoten of door echtscheiding of scheiding van tafel en bed kan blijken, dat een der echtgenoten ten laste van de gemeenschap zo grote schulden heeft aangegaan, dat deze een aanzienlijk deficit vertoont. Volgens artikel 183 lid 1 wordt de andere echtgenoot door de ontbinding der gemeenschap van goederen voor de

helft dier schulden aansprakelijk. Niet alleen het privé-vermogen, dat hij krachtens huwelijkse voorwaarden of dank zij een uitsluitingsclausule van artikel 175 op het ogenblik van de ontbinding der gemeenschap van goederen heeft, kan daaraan ten offer vallen, maar ook op hetgeen hij nog in de toekomst door arbeid of vererving zal verkrijgen, zal voor de helft dier niet door hemzelf gemaakte schulden verhaal kunnen worden genomen. Een effectieve bescherming van de echtgenoten tegen elkaar eist dus dat naast artikel 180 een regeling wordt opgenomen, die ieder der echtgenoten het recht geeft van de gemeenschap afstand te doen.

De artikelen van het ontwerp-Meijers (artikelen 1.7.3.7—10 van het wetsontwerp 3767), die op verschillende punten verbeteringen ten opzichte van de bestaande wet brengen, hebben als model gediend, uiteraard met wijziging van de eenzijdigheid in wederkerigheid. In artikel 184 worden de rechtsgevolgen geregeld, in artikel 185 de vorm en de termijn, in artikel 186 de afstand door de erfgenamen, in artikel 187 het verlies van het voorrecht. Tenslotte voorziet artikel 188 in het geval dat beide echtgenoten (of hun erfgenamen) afstand doen.

Het eerste lid van artikel 184 behoeft na het vorenstaande geen toelichting. Men vergelijk artikel 1.7.3.7 lid 1.

Het tweede lid is ontleend aan artikel 1.7.3.9 lid 3.

Volgens het geldende artikel 187 B.W. en artikel 1.7.3.7 wordt de vrouw door de afstand bevrijd van draagplicht voor alle gemeenschapsschulden, ook voor die welke zijzelf had aangegaan. Wel blijft zij voor zelf aangegane schulden aansprakelijk jegens crediteuren, maar zij heeft dan verhaal voor het geheel op de man. Dit past in het oude stelsel, dat de gehuwde vrouw slechts schulden kan aangaan met uitdrukkelijke of stilzwijgende bewilliging van de man, dus onder diens verantwoordelijkheid. Doch het past niet in het nieuwe stelsel, dat een echtgenoot zich van de draagplicht voor zelf aangegane schulden zou kunnen ontdoen. Derhalve beperkt lid 4 de ontheffing van draagplicht en aansprakelijkheid tot de schulden, waarvoor degene die afstand doet tijdens de gemeenschap niet aansprakelijk was, omdat hij ze niet zelf had aangegaan. Verhaal bij voldoening van zelf aangegane schulden heeft hij volgens lid 5 alleen en slechts voor de helft, als de andere echtgenoot mede aansprakelijk was, d.i. dus voor huishoudelijke schulden of voor schulden, waarvoor de echtgenoten zich hoofdelijk hadden verbonden. Met andere woorden: de afstand vermindert noch de aansprakelijkheid, noch de draagplicht voor schulden welke degene die afstand doet, zelf heeft aangegaan of waarvoor hij ook bij uitsluiting van gemeenschap van goederen zou moeten opkomen. Deze beperking van de werking van de afstand maakt de bevoegdheid beter aanvaardbaar. Bovendien maakt zij gebruik van de afstandsbevoegdheid door de echtgenoot die zelf grote schulden heeft aangegaan, weinig aantrekkelijk, zodat de dubbele afstand, volledigheidshalve voorzien in artikel 188, in de praktijk weinig zal voorkomen.

Artikel 185. Men vergelijk artikel 1.7.3.8. Volgens lid 1 geschiedt de afstand eenvoudigheidshalve door rechtstreekse inschrijving van de akte van afstand in het huwelijksgoederenregister, bedoeld in artikel 207.

Artikel 186. Men vergelijk artikel 1.7.3.9. Het derde lid van dat artikel is opgenomen als artikel 184 lid 2.

Artikel 187. Men vergelijk artikel 1.7.3.10. Opgemerkt zij dat, in afwijking van het ontwerp-Meijers, doch in overeenstemming met artikel 192 van het bestaande wetboek verduistering van goederen der gemeenschap niet alleen de mogelijkheid van afstand uitsluit, maar het beoogde gevolg van een reeds gedane afstand ongedaan maakt.

Artikel 188. Dit artikel regelt de gevolgen van een dubbele afstand. De volgorde in tijd van de beide akten van afstand blijkt uit het huwelijksgoederenregister, waarin zij zijn opgenomen. De echtgenoot die de tweede afstandsverklaring uitbrengt, behoudt desondanks het actief maar is verplicht de gemeenschap te vereffenen overeenkomstig de bepalingen betreffende de vereffening van een beneficiair aanvaarde nalatenschap.

De aanvang van de termijn voor oproeping van schuldeisers is in lid 2 afzonderlijk bepaald, omdat in dit opzicht artikel 1082 B.W. niet voor toepassing in aanmerking kan komen. De mogelijkheid van verlenging van de termijn is in overeenstemming met H.R. 28 april 1950, N.J. 1950 no. 389. De redactie is ontleend aan artikel 4.5.2.3 lid 2 van het wetsontwerp 3771.

Lid 3 regelt de sanctie op het niet tijdig afleggen van rekening en verantwoording: de door zijn afstand ingevolge artikel 184 lid 4 opzij gezette aansprakelijkheid voor gemeenschapsschulden, waarvoor hij vóór de ontbinding van de gemeenschap niet persoonlijk aansprakelijk was, herleeft.

Uit lid 1 blijkt, dat wanneer de wederpartij (de andere echtgenoot of alle erfgenamen van de andere echtgenoot) afstand heeft gedaan, de tweede afstand, gedaan door één erfgenaam, deze verplicht tot vereffening van de gehele gemeenschap.

Artikel 205. De artikelen 220 en 221 B.W. geven een bewijsregeling ten aanzien van roerende goederen, verkregen door echtgenoten die in gemeenschap van winst en verlies of van vruchten en inkomsten zijn gehuwd, welke in de leden 2 en 3 van laatstgenoemd artikel verschil maakt tussen verkrijging staande huwelijk door de man en door de vrouw. Deze ongelijkheid kan in het stelsel van deze nota van wijzigingen niet worden gehandhaafd. Aangezien het voorts betwistbaar is of deze regels thans ook gelden in geval van een andere beperkte gemeenschap of van uitsluiting van elke gemeenschap, wordt voorgesteld de bepalingen van de artikelen 205, 220 en 221 B.W. op het voetspoor van de artikelen 1.8.1.9 en 1.8.1.10 leden 1 en 3 van het wetsontwerp 3767 te vervangen door één regeling in een nieuw artikel 205, voorkomende in de afdeling „Van huwelijkse voorwaarden in het algemeen”.

Uit de toelichting van prof. Meijers op genoemd artikel 1.8.1.10, waarnaar verwezen moge worden, zij met name op de volgende passages gewezen: „Het ontwerp heeft in deze de oplossing gekozen die moet geacht worden de enige te zijn, die met een erkenning der handelingsbekwaamheid van de gehuwde vrouw in overeenstemming is.” „Voor het geval van faillissement kan men, gelijk in artikel 61 Faillissementswet is geschied, natuurlijk bijzondere regels laten gelden.”

Het tweede lid van artikel 1.8.1.10 is als tweede lid van artikel 179 opgenomen. Ook voor deze bepaling zij naar de toelichting-Meijers verwezen.

Artikel 208. Het bestaande tweede lid van artikel 208 B.W. wordt als overbodig geschrapt, aangezien de bevoegdheid tot afstand van een ingevolge huwelijkse voorwaarden geldende beperkte gemeenschap van goederen reeds voortvloeit uit het eerste lid van dit artikel. Dat bij huwelijkse voorwaarden de in artikel 184 (nieuw) aan ieder der echtgenoten toegekende afstandsbevoegdheid, ook wanneer het gaat om een beperkte gemeenschap, niet kan worden uitgesloten, volgt uit de tweede zinsnede van het eerste lid van dat artikel.

Artikelen 220 en 221. Deze artikelen vervallen. Zie de toelichting ad artikel 205 (nieuw).

Artikelen 241—253. Deze artikelen, uitmakende de tiende titel, worden geschrapt, daar de scheiding van goederen is vervangen door de opheffing van de gemeenschap (artikel 180 nieuw).

Artikel 262. Behoudens enkele, door het vervallen van artikel 78, lid 1, B.W. noodzakelijke wijzigingen, is de geldende redactie van het artikel hersteld, ten einde in het kader van dit wetsontwerp geen wijziging te brengen in de desbetreffende jurisprudentie.

Artikel 270. In het nader gewijzigd ontwerp was het eerste lid geschrapt. De tweede zinsnede van dit lid moet echter behouden blijven, weshalve lid 1 gedeeltelijk is hersteld. De thans voorgestelde redactie van het artikel is ontleend aan artikel 1.9.3.9 van het wetsontwerp 3768.

Artikel 539. Nu de afstandsbevoegdheid aan ieder der echtgenoten toekomt (artikel 184 lid 1 nieuw), is het woord „vrouw” vervangen door „echtgenoot”.

Artikel 1092. In het stelsel van volkomen gelijkheid van man en vrouw moet de vermelding van getrouwde vrouwen worden geschrapt.

Artikel 2026. Het bestaande artikel past niet meer in het ontworpen stelsel en moet derhalve worden geschrapt.

Artikel II

(Wijzigingen in de Faillissementswet)

Artikel 5. De in het nader gewijzigd ontwerp aangebrachte invoeging wordt ongedaan gemaakt, nu de door dat ontwerp voorgestelde artikelen 63a en 63b vervallen.

Artikel 6. Hoewel de invoeging tussen het eerste en tweede lid (in het nader gewijzigd ontwerp werd abusievelijk gesproken van toevoeging van een tweede lid) is opgenomen in verband met de artikelen 63a en 63b, die worden geschrapt, wordt voorgesteld deze invoeging te handhaven, omdat de bepaling ook in het stelsel van gelijkstelling van man en vrouw een nuttige functie kan hebben.

Artikel 22. De oorspronkelijke redactie van artikel 22 Faillissementswet moet worden hersteld, omdat de herziening van artikel 63, zoals voorgesteld in het nader gewijzigd ontwerp, komt te vervallen.

Artikel 61. In de toelichting op artikel 205 (nieuw) is reeds vermeld, dat niet alle bewijsregels, die buiten het geval van faillissement gelden, noodzakelijk ook in geval van faillissement moeten gelden. Aan het bestaande artikel 61 Faillissementswet ligt de gedachte ten grondslag, dat in geval van faillissement de bewijsmiddelen niet in even ruime mate kunnen worden toegelaten als buiten dat geval. Aan deze grondgedachte moet worden vastgehouden, en daarom worden in het nieuwe artikel 61 slechts zodanige wijzigingen voorgesteld, dat de ongelijke behandeling van de positie van man en vrouw wordt opgeheven. Afgezien hiervan zijn slechts redactionele veranderingen aangebracht.

Artikel 62. Dit artikel, dat thans slechts een voorschrift geeft voor de vrouw, behoort voor beide echtgenoten te gelden.

Artikel 63. Het in het nader gewijzigd ontwerp herziene artikel 63 en de daarmee verband houdende artikelen 63a en 63b passen niet meer in het voorgestelde stelsel. De huidige tekst van artikel 63 kan weer worden hersteld, met dien verstande dat duidelijkheidshalve de derde zin van het eerste lid van dit artikel enigszins anders is geformuleerd. Deze nieuwe redactie is in overeenstemming met artikel 176 lid 3 (nieuw).

Artikel III

(Wijzigingen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)

Artikel 798. In het voorgestelde artikel 798 zijn drie wijzigingen aangebracht. De eerste wijziging betreft lid 1. De in dit artikel geregelde rekest-procedure komt in het nieuwe stelsel alleen nog voor in de artikelen 160, 161, lid 3 of lid 4, 162, lid 2, 163, 164, laatste zin, 164a, lid 2, en 165. De materie van de zevende titel van het eerste boek B.W. levert niet meer een zodanige procedure op. De uit artikel 204 lid 2 (achtste titel) resulterende procedure is apart geregeld (artikel 799 nieuw).

Voorts is de in het tweede lid geregelde rechterlijke competentie gewijzigd. Beslissend moet zijn, of er een woonplaats in Nederland is. Zo neen, dan is het niet relevant of er wel of niet een woonplaats in het buitenland bekend is. Men denke b.v. aan de toepassing van artikel 165 (nieuw) in geval van afwezigheid.

Tenslotte kon het laatste lid worden geschrapt, daar in lid 1 de mogelijkheden van toepassing limitatief zijn opgesomd.

Artikel 799. Daar artikel 180a van het nader gewijzigd ontwerp is geschrapt, kan ook het daarmee verband houdende

artikel 799 van dat ontwerp vervallen. In plaats daarvan is in lid 1 van artikel 799 nieuw geregeld, op welke wijze de volgens de artikelen 204 lid 2 en 287a laatste zin (nieuw) B.W. vereiste goedkeuring tot het maken of wijzigen van huwelijkse voorwaarden moet worden gevraagd. Het verzoek moet namens de beide echtgenoten door de notaris worden ondertekend en ingediend. De medewerking van een procureur is derhalve niet nodig. Deze medewerking is wel nodig in hoger beroep, zoals in het derde lid is bepaald. Voorts moet een ontwerp van de huwelijkse voorwaarden worden overgelegd.

Het tweede lid stemt — behoudens enkele kleine wijzigingen, voortvloeiende uit het nieuwe eerste lid — overeen met artikel 800 van het nader gewijzigd ontwerp, dat mitsdien kan vervallen.

Artikel 804. De bepalingen van de herziene vierde afdeling van de zesde titel van boek III van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, onder het nieuwe opschrift „Van de opheffing van gemeenschap van goederen”, bevatten de uitwerking van de formele bepalingen van het voorgestelde artikel 180 van het Burgerlijk Wetboek. Zij zijn grotendeels aan de bestaande artikelen 804—811 ontleend.

Het vereiste van presidiaal verlof is in artikel 804 overgenomen; wellicht zal de president de echtelieden kunnen bewegen de weg van artikel 204 (nieuw) B.W. in te slaan. De regeling der relatieve competentie is ontleend aan het tweede lid van laatstgenoemd artikel.

Artikel 805. Dit beantwoordt mutatis mutandis aan het bestaande artikel 805.

Artikel 806. Het laatste lid van het bestaande artikel bevat een overbodige, immers vanzelfsprekende bepaling.

Artikel 807. De in het bestaande artikel mede voorgescreven aanplakking past niet meer in de tegenwoordige tijd. De keuze van de dagbladen kan beter in handen van de president worden gelegd.

Artikel 808. De aard der procedure brengt mede, dat de conservatoire maatregelen alleen op de gemeenschapsgoederen betrekking hebben.

Artikel 808a. Dit artikel is mutatis mutandis gelijk aan het bestaande artikel 808a.

Artikel 808b. Dit beantwoordt aan het bestaande artikel, met dien verstande dat een tweede lid is ingevoegd, hetwelk aangeeft hoe het beslag op een tot de gemeenschap van goederen behorend schip moet worden gelegd.

Artikel 808c. Het laatste gedeelte van het bestaande artikel is niet overgenomen, omdat de daarin voorkomende aanhalingen overbodig zijn.

Artikel 808d. Dit beantwoordt geheel aan het bestaande artikel.

Artikel 808e. Aangezien maritaal derden-beslag veel voorkomt, is hier uitdrukkelijk aangewezen hoe dit moet worden gelegd. Men vergelijkte de artikelen 736, leden 3 en 4, 737, 738, lid 1 en 741—752 Rv.

Bij het bestaande artikel 808e vergelijkte men de toelichting op artikel 808g.

Artikel 808f. Dit beantwoordt geheel aan het bestaande artikel.

Artikel 808g. Dit artikel, welks redactie is ontleend aan het bestaande artikel 808e, is hier geplaatst, omdat het ziet op het beslag op alle mogelijke goederen der gemeenschap.

Artikel 808h. Dit artikel beantwoordt aan het bestaande artikel 808h, met dien verstande dat thans als rechter die bevoegd is op verzoek van de andere echtgenoot opheffing van het beslag te bevelen, wordt aangewezen niet het college in

eerste aanleg, appèl of cassatie, waar de hoofdzaak aanhangig is, maar de president die het verlof tot beslaglegging heeft verleend. Van zijn beslissing op het verzoek tot opheffing staat echter beroep open. Een en ander geldt ook voor een verzoek om machtiging tot vervreemding, bezwaring, verhuur of verpachting. De hier opgenomen mogelijkheid, dat de gedaagde echtgenoot tegen wie het beslag is gericht, machtiging tot verhuur of verpachting kan verkrijgen, impliceert dat een nieuwe verhuur van een tot de gemeenschap behorende onroerende zaak welke hij na de inschrijving van het beslag zonder machtiging mocht aangaan, overeenkomstig artikel 505 Rv. de arrestant niet deert. Een bepaling als het bestaande artikel 808j, waaruit thans wel het tegendeel wordt afgeleid, is niet overgenomen; zij zou niet in het stelsel van het ontwerp passen. Het maritaal beslag op een onroerende zaak belet niet, dat de gedaagde echtgenoot die haar voordien verhuurd heeft, de huurpenningen blijft innen, doch de arrestant kan wel, om dat te voorkomen, verlof vragen om onder de huurder of pachter derdenbeslag te leggen.

Artikel 808i. Dit is grotendeels gelijk aan het bestaande artikel 808g. In lid 1 onder 2° zijn onder de term „bevel tot opheffing van het beslag” een bevel, gegeven krachtens artikel 808g in een vonnis houdende afwijzing van de eis, en een bevel krachtens artikel 808h samengevat.

Artikel 808j. Dit is grotendeels gelijk aan het bestaande artikel 808i. De strekking van het eerste lid komt in de voorgestelde redactie beter tot uiting. Alleen verhaal van schulden, aangegaan door de andere echtgenoot na de inbeslagneming, niet ook van verbintenissen uit de wet, die van zijn zijde ten laste van de gemeenschap zijn gekomen, wordt door deze bepaling uitgesloten.

Artikel 809. Dit is gelijk aan het bestaande artikel, behoudens dat duidelijkheidshalve bepaaldelijk naar artikel 807 is verwezen.

Artikel 810. Dit beantwoordt aan de eerste zinsnede van het bestaande artikel. De bepaling, dat de enkele bekentenis van de gedaagde niet als bewijs geldt, is hier overgenomen teneinde te voorkomen, dat de beperking van artikel 204 lid 1 (nieuw) B.W. en het in het tweede lid van dat artikel gestelde vereiste van rechterlijke goedkeuring door middel van de onderhavige procedure worden ontdoken.

Artikel 811. Deze bepalingen beantwoorden aan het bestaande artikel.

Artikel 812. Bekendmaking in een of meer dagbladen, waar in indertijd ook de eis is bekend gemaakt ingevolge artikel 807, kan nuttig zijn.

Bepalingen als de bestaande artikelen 812, 813, 814 en 815 zijn niet opgenomen. Die van artikel 812 niet, omdat een ver-

deling voordat het vonnis in kracht van gewijsde gegaan, gepubliceerd en ingeschreven is, ingevolge artikel 180 lid 4 tegen derden niet kan worden ingeroepen. Een bepaling als die van artikel 813 is weggelaten om dezelfde reden, waarom de artikelen 243 en 247 B.W. niet zijn nagevolgd; vide het slot van de toelichting op het nieuwe artikel 180 B.W. Artikel 814 is weggelaten wegens artikel 185 lid 1 (nieuw) B.W. Een bepaling als het bestaande artikel 815 zou niet passen bij de artikelen 180 lid 6 en 204 (nieuw) B.W.

Artikel 825. In het nader gewijzigd ontwerp ging het voorstel tot schrapping van artikel 270 lid 1 B.W. gepaard met schrapping van artikel 825 Rv. Nu eerstgenoemde bepaling in een enigszins gewijzigde redactie wordt hersteld, dient ook het voorstel tot schrapping van dit artikel 825 Rv. te vervallen. Van dit artikel wordt een gewijzigde redactie voorgesteld, welke wederkerig is geformuleerd in aansluiting op de nieuwe redactie van artikel 270 B.W.

Artikel IV

(Wijzigingen in andere wetten)

A. Het in het nader gewijzigd ontwerp voorgestelde artikel 6a van de wet van 22 mei 1845 *Stb.* no. 22 kan vervallen, omdat het daar bepaalde reeds voortvloeit uit artikel 176 (nieuw) juncto artikel 208 B.W.

C. Dat de gehuwde vrouw over het in de Ziektewet (*Stb.* 1913 no. 204) geregelde kraamgeld kan beschikken, volgt uit het nieuwe stelsel en behoeft derhalve niet in artikel 47 lid 3 van de Ziektewet te worden bepaald.

D. De bij het nader gewijzigd ontwerp van wet voorgestelde redactie van artikel 5, vierde lid, der Handelsregisterwet 1918 (*Stb.* no. 493) veronderstelt de mogelijkheid, dat de rechter een bevoegdheid die volgens de wet aan de vrouw toekomt, aan haar heeft ontnomen of aan de man heeft opgedragen. Daar deze mogelijkheid in het nieuwe stelsel niet meer bestaat, behoort dit vierde lid te vervallen.

F. Artikel 12 van de wet van 2 juni 1949, houdende voorzieningen betreffende het opmaken van akten van overlijden van vermisten (*Stb.* 1949 no. J 227) is aangepast aan het nieuwe stelsel.

Artikel V

(Overgangs- en slotbepalingen)

Teneinde te voorkomen dat de schrapping van de scheiding van goederen en de vervanging door de opheffing van de gemeenschap (artikel 180 nieuw) tot ongewenste gevolgen zal leiden, wordt bepaald, dat overal waar in wettelijke bepalingen gesproken wordt van scheiding van goederen, hieronder wordt verstaan opheffing van de gemeenschap krachtens vonnis.

De Minister van Justitie,

J. C. VAN OVEN.